

FOKUSNA PODROČJA IN TEHNOLOGIJE TER RAZVOJ SKUPNIH STORITEV

Po Strategiji pametne specializacije je ključna razvojna prioriteta slovenskega turizma oblikovanje konkurenčnega, trajnostno naravnega turističnega produkta, ki bo Slovenijo pozicioniral na globalnih trgih in ob tem poudarjal razvoj celostnih storitev, ki vodijo k vrhunskemu doživetju ob vključevanju in upoštevanju ohranjanja narave ter naravnih in kulturnih danosti. Zaradi tega je pomembno osredotočenje vseh deležnikov v partnerstvu na ključna fokusna področja (ob uporabi in razvoju novih tehnologij), kot opisujemo v nadaljevanju.

1. Informacijsko podprto trženje in mreženje z oblikovanjem inovativnih, celovitih in trajnostnih turističnih proizvodov in storitev skladno s prihajajočimi potrebami

Odjemalci na področju turizma so pred velikimi spremembami. Kombinacija mobilnih naprav, tehnologije za analizo velikih količin podatkov in umetne inteligence bo prevetrila uporabniško izkušnjo. Trgovina na drobno bo še bolj prežela življenja ljudi, saj bodo mobilni virtualni asistenti izpostavljali najbližje restavracije in trgovine in vodili nakupe ljudi glede na njihove lastne preference, nakupovalne navade in počutje v določenih delih dneva. Spletni roboti bodo z družbenimi mediji analizirali pogovore znotraj družbene mreže posameznika in predlagali lokacije, vredne obiska in produkte, vredne nakupa. Virtualna in nadgrajena resničnost bo inspirirala ljudi, da bodo obiskovali nove lokacije in si že od doma ogledali ključne točke, ki jih bodo podrobneje pogledali ob obisku samem.

Razvoj sektorja IKT in povečevanje uporabe informacijskih tehnologij je drastično spremenil odnos med turistično industrijo in njihovimi strankami. Analiza stopnje ozaveščenosti, dostopnosti in uporabe takšnih storitev je pokazala, da uporabniki informacijsko tehnologijo uporabljajo na različne načine, kar je posledica različnega znanja.

Inovacije in nove informacijske tehnologije so postale odločilni faktor za tekmovanje znotraj turistične panoga in omogočajo globlje povezovanje z drugimi sektorji. Njihova uporaba med javnimi in privatnimi ponudniki turističnih storitev (še posebej srednje velikih), bi se morala povečati preko ozaveščanja in ustrezne uporabe nacionalnih in EU programov. Obstaja potreba za pospeševanje integracije informacijskih družbenih orodij in storitev znotraj vseh turističnih aktivnosti in olajšanje dostopa ponudnikom storitev do relevantnih virov financiranja.

Sodobni pristopi v turizmu, upoštevajoč informacijsko-komunikacijske tehnologije, so:

- splet kot inspiracija (popotniki pred potovanji preiščejo vsebino, berejo bloge, ocene, gledajo videoposnetke - vse to zamenjuje tradicionalni način ustnega prenosa informacij),
- splet kot orodje za raziskovanje (v tej fazi uporabnik oža svojo izbiro; spletni iskalniki postajajo najpogostejša izbira za načrtovanje izletov - obenem se izjemno povečuje količina mobilnega dostopa do iskanja informacij),
- spletne rezervacije (ko uporabnik izbere destinacijo, pride v fazo rezervacij; na tem področju je opaziti izjemen porast uporabe spletnega oglaševanja iz strani ponudnikov turističnih storitev; tudi sama uporaba mobilnih naprav, kot so pametni telefoni in tablice, se izjemno povečuje med samimi potovanji)
- deljenje in komentiranje vsebine (trendi kažejo, da deljenje izkušenj na potovanjih preko družbenih omrežij predstavlja inspiracijo za druge popotnike, ki prebirajo ocene turističnih storitev).

Med nove in inovativne tehnologije štejemo:

- internet (povezovanje med različnimi informacijskimi sistemi ponudnikov turističnih storitev),
- virtualna potovanja (v obliki brošur na različnih medijih),
- geografske informacijske sisteme (sezname rekreacijskih točk, turistično upravljanje z ozemlji, vrednotenje vpliva turistov na ozemljih, vpliv turizma na ozemlja z zaščitnimi rastlinskimi in živalskimi vrstami),
- uporabo mobilnih aplikacij (npr. Google Maps Gallery, Lisbon Map View Travel, Travel eXplorer London, LAT Star Walk).

Trendi v turizmu, upoštevajoč tehnologije, so naslednji:

- splet kot največji komunikacijski in trženjski kanal
- prilagoditve in individualizacija izkušnje
- vseprisotna uporaba mobilnih tehnologij
- povečanje pomena družbenih omrežij
- ekonomija skupne rabe (strukturirane, vendar prilagodljive platforme – npr., AirBnB, Uber,...)
- obogatena in virtualna resničnost
- uporaba virtualnih pomočnikov za interakcijo z uporabniki
- uporaba konceptov in rešitev Interneta stvari (internet of things)
- oblačila in dodatki (wearables) za potrebe turizma.

V strateško razvojnem inovacijskem partnerstvu bodo v okviru informacijsko podprtega trženja in mreženja z oblikovanjem inovativnih, celovitih in trajnostnih turističnih proizvodov in storitev poudarki na naslednjih rešitvah in tehnologijah:

- Razvoj in vzpostavitev incoming agencijske dejavnosti za odgovarjanje na fleksibilno povpraševanje (aplikacija, združevanje transporta in različnih ponudnikov, izobraževanje ponudnikov za uporabo pametnih tehnologij on site);
- Razvoj in vzpostavitev modela destinacijskega menedžmenta (informacijske podpora za upravljanje z zgoraj navedeno idejo) z uporabo SUS-ov, inovativnega pristopa za upravljanje destinacij;
- Razvoj turistično-informativne platforme, ki bo omogočala zbiranje podatkov s področja turizma in turističnih dogodkov z namenom usklajevanja ponudbe na lokalnem in regionalnem nivoju (npr. povezovanje in koordiniranje aktivnosti lokalnih skupnosti, neprofitnih organizacij);
- Razvoj integracijske platforme v oblaku za povezovanje in integracijo turističnih deležnikov;
- Razvoj orodja za spremljanje prisotnosti turističnih podjetij na spletu in v okviru družbenih omrežij, spodbujanje uporabe naprednih tehnologij na spletnih straneh ponudnikov;
- Razvoj in uporaba analitike masovnih podatkov (big data);
- Razvoj platforme za izmenjavo podatkov po principu odprtih podatkov (open data);

- Razvoj storitev za omogočanje analize podatkov ob upoštevanju zasebnosti, privatnosti, anonimizacije in varnosti;
- Uporaba orodij umetne inteligence;
- Uporaba orodij za prediktivno analitiko;
- Razvoj sistemov za priporočila v Sloveniji (recommendation systems);
- Razvoj in uporaba orodij za spremljanje povpraševanja;
- Razvoj naprednih informacijskih rešitev za zdravstveni turizem, ki vključujejo spremljanje uporabnika tudi v času, ko ni gost v turističnih objektih in ustvarjajo ekosistem s socialnim omrežjem uporabnika;
- Razvoj in uporaba mobilnih aplikacij v podporo promociji posameznih ponudnikov in destinacij;
- Razvoj orodij in platform za vertikalno in horizontalno povezovanje ponudnikov (vinarji, terme, pohodništvo, adrenalinski parki, kampi, ...);
- Razvoj storitev za turistične ponudnike in turiste v oblaku;
- Razvoj storitev in aplikacij z elementi igrifikacije in geografskih označb;
- Razvoj storitev in aplikacij za ciljne skupine (upokojeanci, starši z majhnimi otroci / družine, športniki, skupine s skupnimi interesi);
- Razvoj storitev in aplikacij z vključevanjem navidezne resničnosti (nadgradnja panoramskih 360 ° slik);
- Integracijska platforma v oblaku za povezovanje in integracijo turističnih akterjev;
- Vzpostavitev API ekonomije v turizmu;
- Razvoj povezav z obstoječimi velikimi platformami (AirBnB, Booking.com ipd.)
- Digitalizacija turističnih tokov;
- Razvoj storitev za turistične ponudnike in turiste v oblaku;
- Razvij novih poslovnih modelov z uporabo informacijskih tehnologij in ob upoštevanju trendov delitvene ekonomije.

V sodelovanju z IKT podjetji, institucijami znanja in drugimi gospodarskimi subjekti se bomo povezovali (tudi z drugimi IKT horizontalnimi mrežami) in razvili inovativne, celovite rešitve, glede na potrebe deležnikov na področju trajnostnega turizma.

Zaznane so potrebe po razvoju naslednjih IKT rešitev:

- CRM
- IT aplikacije
- Booking služba
- kadrovske evidence in prepoznavanje kompetenc zaposlenih

- uporaba SUS (Strategic user streams) za učinkovito upravljanje, trženje in mreženje turističnih destinacij,
- razvoj orodjih analitike masovnih podatkov, uporabo orodij umetne inteligence oziroma orodij za prediktivno analitiko za izvajanje analize poslovnih procesov v realnem času, analize doživetij gosta, analize sprejemanja proizvodov in analizo digitalnega marketing-a.

2. Znanje za dvig kakovosti storitev storitveno oblikovanje, inovativno upravljanje, procesne inovacije, znamčenje osnovnih (gostinstvo) in tematskih turističnih proizvodov ob upoštevanju mednarodno uveljavljenih blagovnih znamk ter usposabljanje

- Povezovanje in sodelovanje nosilnih turističnih podjetij med seboj; teh podjetij z organizacijami, ki dopolnjujejo turistično dejavnost; in s povezovalci/em na destinaciji (destinacijski menedžment);
  - Znanje o vzpostavljanju sistema destinacijskega menedžmenta;
  - Izobraževanje nosilcev lokalne oblasti in nosilcev destinacijskega menedžmenta za modele vključevanja deležnikov,
  - Izobraževanje nosilcev lokalne oblasti in nosilcev destinacijskega menedžmenta za principe vključevanja deležnikov v načrtovanje turističnega razvoja na lokalni ravni;
- Povezovanje in sodelovanje turističnih nosilcev na posameznih območjih s preostalimi deležniki (deležniki iz drugih sektorjev, manjši ponudniki, lokalne skupnosti, nevladne organizacije in podobno) ter
  - Vzpostavitev oskrbne verige (povezava pridelovalcev kmetijskih pridelkov s končnimi gostinskimi storitvami):
    - Znanje za razvoj prehranskih in rokodelskih izdelkov;
    - Znanje za vključevanje v oskrbne verige (razvoj aplikacij in izobraževanje za on site);
  - Vzpostavitev sistema mrežnih blagovnih znamk ponudbe z lokalno dodatno vrednostjo z zagotavljanjem standardov kakovosti in geografskega izvora;
  - Vzpostavitev sistema sodelovanja po principu »crowdsourcing« za izredne dogodke, ki zahtevajo dodatno delovno silo
  - Vzpostavitev sistemov za optimizacijo stroškov v turističnem sektorju (npr. souporaba ICT tehnologij)
- Razvoj proizvodov s celostno grafično podobo znamke za trženje na prodajnih mestih:
  - Znanje za razvoj prehranskih in rokodelskih izdelkov v turistične proizvode – spominke;

- znanje za razvoj prehranskih in rokodelskih izdelkov v turistične doživljajske proizvode;
- Vzpostavitev prodajnih mest mrežnih blagovnih znamk na turističnih točkah:
  - znanje za razvoj prehranskih in rokodelskih izdelkov v turistične doživljajske proizvode in storitve (delavnice in degustacije),
- Vzpostavljanje vertikalnih verig destinacijskih turističnih proizvodov
- Znanje za razvoj novih in inovativnih turističnih proizvodov na nižnih segmentih in tržiščih (npr. oddih brez interneta)
- Znanje za spodbujanje k vključevanju v vertikalne verige:
  - Storitveno oblikovanje: razvoj in uporaba raziskav za oblikovanje storitev v destinacijskih verigah vrednosti za gosta (transport-nastanitev-prehrana-atrakcija)
- Sistemi kakovosti: razvoj internih sistemov kakovosti po principu mednarodnih hotelskih verig.
- Spodbujanje k vključevanju v vertikalne verige:
  - razvoj in vpeljava aplikacij,
- Znanje:
  - izobraževanje za digitalni marketing,
  - znanje izobraževanje on site za uporabo;
  - vzpostavitev fototeke in videoteke,
  - spletna prisotnost,
  - uporaba socialnih omrežij,
  - uporaba mobilnih aplikacij,
  - uporaba rezervacijskih in drugih turističnih portalov,
  - digitalna personalizacija ponudbe.
- Znanje na področju trženja in prodaje:
  - zgodbarjenje
  - design doživetji
  - odnosi z odjemalci
  - igrifikacija
  - mehka znanja na področju prodaje

- prihodkovni in odhodkovni management.

Vseživljenjsko učenje na področju turizma:

- oblikovanje kreditno ovrednotenih izobraževalnih modulov za potrebe turističnega gospodarstva, s poudarkom na on-site izobraževanju,
- priznavanje neformalno pridobljenih znanj.

Dvig kakovosti storitev lahko zagotovimo le ob razvojni naravnosti, odprtosti in nenehnemu vlaganju v človeške vire. Aktivnosti partnerstva SRIPT bodo usmerjene tudi v dvig usposobljenosti obstoječih kadrov, višanje kakovosti produktov in storitev, dvig konkurenčnosti, izboljšanje organizacije dela, organizacijske klime in kulture ter strokovnosti.

Posebna pozornost bo posvečena trajnostnemu razvoju, razvojni naravnosti, prepoznavnosti partnerjev na domačih in tujih trgih.

Zelo pomembno je zaznavanje priložnosti, usmerjenost v partnersko povezovanje, prenos dobrih praks, sposobnost sprejemanja različnih ukrepov, prilagoditev, optimizacija delovanja, specializacije, minimiziranje tveganj, snovanje nove podobe, doseganje jasno zastavljenih ciljev.

Predvidene aktivnosti na tem področju:

- **Razvoj kadrov:** na področju razvoja kadrov je potrebno vzpostaviti dodatne aktivnosti, s katerimi bo omogočeno spremljanje ter implementiranje procesa razvoja kadrov, s čimer bomo dosegli večjo motivacijo zaposlenih in posledično izboljšali tudi kakovost storitev. Cilj je vzpostaviti sistem razvoja kadrov, s pomočjo katerega bo omogočeno načrtovanje razvoja zaposlenih ter dolgoročno kadrovske planiranje glede na specifikko posameznih delovnih procesov,
- **Sodelovanje z izobraževalnimi institucijami: izvedba analize**
- **Storitveno oblikovanje:** razvoj metodologije za storitveno oblikovanje v turizmu, razvojni laboratorij.
- **Inovativno upravljanje:** razvoj
- **Znamčenje osnovnih gostinskih proizvodov:** razvoj slovenskih hotelskih verig, prevzem tujih verig, razvoj slovenskih znakov kakovosti turizma.
- **Znamčenje tematskih turističnih proizvodov:** razvoj skupnih znamk tematskih turističnih proizvodov.
- **Razvoj mehkih znanj na področju prodaje.**
- **Razvoj internih sistemov kakovosti:** oblikovanje sistemov kakovosti v turističnih podjetjih – oblikovanje standardnih delovnih postopkov, sistemov usposabljanja, sistemov nagrajevanja zaposlenih, sistemov spremljanja.
- **Eksperimentalne raziskave v turizmu:** preučevanje fenomenov v turizmu skozi praktične eksperimentalne raziskave z namenom dviga kakovosti v konkretnem problemu, inovacije procesov skozi eksperimentalno proučevanje obstoječih procesov
- **Spremljanje trendov in posodobitve:** turizem je izredno hitro razvijajoča se panoga, zato je potrebno nenehno spremljanje trendov in prilagajanje ponudbe. Potrošnik oz. gost je zahtevnejši, samostojno načrtuje dopust. »Novi potrošnik« zahteva osebno obravnavo in avtentična doživetja,

- **Sodelovanje z lokalnimi in regionalnimi pridelovalci hrane in uvedba sezonske ponudbe:** v sodelovanju s SRIP na področju hrane vzpostaviti sistem zbiranja, obdelave in analize podatkov, na podlagi katerih bo možno doseči zanesljivo dobavo potrebne lokalne in/ali ekološko pridelane hrane
- **Razvoj novih in vremensko neodvisnih proizvodov** in trženje ciljnim skupinam z višjo kupno močjo,

3. Tehnološke rešitve za trajnostno rabo virov v nastanitvenih zmogljivostih v povezavi z aktivnostmi na področju pametnih zgradb

- Merjenje porabe električne energije v nastanitvenih obratih;
  - Znanje: izobraževanje ponudnikov in turistov za pametno porabo električne energije v sklopu sistema;
  - Znanje: intervencije, ki vplivajo na spreminjanje obnašanja turistov in manjšo porabo energije.
- Vzpostavitev sistema ločevanja odpadkov in zmanjševanje stroškov za odvoz
  - Znanje: izobraževanje ponudnikov in turistov za ločevanje odpadkov v sklopu sistema,
  - Aplikacija za skeniranje proizvodov in razvrščanje v odpadno posodo (sortiranje odpadkov glede na IAN/QR kodo),
- Premagovanje ovir za dostopni turizem:
  - Infrastrukturalna dostopnost obratov turističnih ponudnikov (vpeljava klančin, tekočih stopnic, dvigal, avtomatsko odpiranje vrat, dostopnost stikal, napisi v Braillovi pisavi, osvetlitve ipd.,
  - Avdiovizualni pripomočki,
  - Oblikovanje promocijskih gradiv, usmerjevalnih tabel in informacijskega materiala za osebe z ovirami
  - Prilagojenost na intolerance in posebne oblike prehrane;
- Spodbujanje obnove starih stavb v turistične namene:
  - Evidentiranje primernih starih stavb, ki niso v uporabi v sodelovanju z Zavodom RS za spomeniško varstvo;
  - Izdelava smernic s strani Zavoda RS za spomeniško varstvo za obnovo in namembnost stavb glede na predlagane vsebine (nastanitev, kulturne dejavnosti, prehranski obrati itd.),

- Oblikovanje mreže strokovnjakov za obnovo takšnih stavb;
  - Izdelava načrtov za primerno rabo posameznih stavb (iskanje arhitekturnih rešitev),
  - oblikovanje mreže obrtnikov za obnovitvena dela;
  - povezovanje ponudbe v obnovljenih stavbah,
  - oblikovanje modela za skupno upravljanje ponudbe v obnovljenih stavbah (npr. po načelih razpršenega hotela)
  - skupno nastopanje na trgu (spletni portal in druga orodja za tržno komuniciranje);
  - usposabljanje ponudnikov turističnih storitev v obnovljenih stavbah.
- Spodbujanje upravljanja posameznih že obstoječih turističnih kapacitet (npr. zidanice, brunarice) po načelih razpršenega hotela.

Za doseganje tehnoloških rešitev ni dovolj le povezovanje gospodarstva in znanosti, temveč je nujno še sodelovanje z deležniki, ki uvajajo rešitve na trg. Naša panoga nujno potrebuje razvoj celovitih sistemov upravljanja zgradb, nastanitvenih zmogljivosti s ciljem energetske učinkovitosti in izkoriščanjem obnovljivih virov energije:

- raba termalne vode za ogrevanje in reinkarniranje termalne vode,
- učinkovita raba energije, izkoriščanje obnovljivih virov energije; uporaba okolju prijaznih čistilnih sredstev, energetske sanacije, zmanjševanje porabe vode, zmanjševanje porabe elektrike in drugih energentov, ločevanje odpadkov (tudi zmanjševanje embalaže), strategija za nadaljnji energetski razvoj in sanacij destinacij (podrobnejše info: področje investicij in vzdrževanja),
- Eko transport – električne polnilnice, souporaba koles in električnih koles na destinacijah, souporaba električnih vozil
- programi zmanjševanja odpadkov: zmanjševanje količine mešanih komunalnih odpadkov odpeljanih na deponijo; zmanjševanje organskih odpadkov v kuhinjah,
- delovanje v skladu z različnimi standardi: EU Marjetica , ISO standardi, STO standardi za kolesarske in pohodniške hotele,
- intervencije, ki vplivajo na obnašanje turistov z namenom zmanjševanja okoljskih vplivov turizma.

4. Zelena shema slovenskega turizma - sistematičen pristop pri povezovanju, usmerjanju in razvoju trajnostnih in celovitih rešitev na destinacijskem in lokalnem nivoju

- Promocija vključevanje v zelene sheme in pridobivanje certifikatov:
  - Promocija zelenih shem in certifikatov,

- Izobraževanje nosilcev dejavnosti destinacijskega menedžmenta in ponudnikov za vključevanje v zelene sheme in pridobivanje zelenih certifikatov;
- Vključevanje v zelene sheme (destinacij in ponudnikov):
  - Znanje kot strokovna podpora pri vključevanju
- Vzpostavitev inovativnih zelenih turističnih proizvodov:
  - energetska samooskrbne sobe - »porabi toliko energije, kot si je lahko pridelal sam«;
  - glamurozno kampiranje;
  - eko – kampi;
  - zelene doživljajske zgodbe na terenu;
  - izobraževanje za vzpostavljanje mehke mobilnosti na zelenih destinacijah,
  - spodbude za vzpostavitev mehke mobilnosti na zelenih destinacijah,
  - razvoj koncepta »green hiking«: green hiking routes and networks (splošno) in green hiking trails (konkretno),
  - integracija naravoslovnih in kulturnih (etno-, arheo-, umetnostno - ciljanih vsebin) v enotne proizvode, opremljene z mobilnimi aplikacijami in virtualnimi vodniki,
  - »Plant-hunting« green trails (speljane poti za ljubitelje rastlin),
  - »bird-watching« green trails (speljane poti in opazovališča za ptice),
  - edukacijski turizem za naravoslovje.
- Usposabljanje zaposlenih, ki so v neposrednem stiku z gosti, za dostopni turizem:
  - Usposabljanje specifičnih poklicev, ki so v neposrednem stiku z gosti, za dostopni turizem (receptorji, natakarji, informatorji, turistični vodniki, kustosi, izvajalci delavnic in degustacij);
  - Oblikovanje turističnih proizvodov za različne ciljne skupine dostopnega turizma;
  - Informacijska dostopnost turističnih ponudnikov (TIC, nastanitveni obrati, prehrambni obrati, kulturne ustanove in drugi).

Cilj našega partnerstva, ob fokusu podjetniške miselnosti in ravnanja, je zagotoviti povezano, prilagojeno in predvidljivo podporo v vseh fazah rasti posameznega podjetja. Na podlagi ocen stanja in potreb v gospodarstvu se bodo opredelili horizontalni podjetniški ukrepi, ki bodo strukturirani na eni strani na prenos znanja in zagone novih podjetij ter na drugi strani na razvoj in rast malih in srednjih podjetij.

Zelena shema je sistem, ki pod krovno znamko SLOVENIA GREEN združuje vsa prizadevanja za trajnostni razvoj, omogoča primerjavo z ostalimi zelenimi destinacijami po svetu, hkrati pa dodaja nacionalni karakter, ki omogoča lažje pozicioniranje zelene Slovenije na globalnem zemljevidu. Partnerji SRIPT želimo nadgraditi ta krovni akcijski razvojni koncept trajnostnega turizma, ki bo predstavljal optimalno in operativno osnovo za aktivno uvajanje trajnostnih praks v slovenski turizem, na vse ravni (regije, destinacije, podjetja):

- zelena veriga dobaviteljev
  - spodbujanje samooskrbe in večje povezanosti med lokalnimi pridelovalci in gostinci/hotelirji (kratke oskrbovalne verige, krajše poti od njive do krožnika)
  - lokalni dobavitelji (spodbujanje lokalnih podjetnikov, obrtnikov in kmetijskih proizvajalcev),
  - sezonska hrana, ekološko pridelana hrana
  - zdrava prehrana za otroke
  - prilagojeni jedilniki glede na potrebe različnih ciljnih skupin – sodelovanje z nutricionistko, zdravstvenimi ustanovami
  - uvedba sezonske ponudbe prehrane
- zelene pobude v odnosu do gostov:
  - osveščanje glede skrbi za ohranjanje okolja in zdravih vod: zapiranje pip, ločevanje odpadkov, pranje brisač, uporaba tekoče pitne vode, nagrajevanje za okoljsko vedenje (Bled – zeleni ambasador)
- družbena odgovornost:
  - zagotavljanje dostopnosti za invalide, humanitarni projekti, sponzorstva in donacije,
- zeleni proizvodi in doživetja, ki odražajo bogato naravno in kulturno dediščino ter lokalno identiteto,
  - sodelovanje pri projektih ohranjanja biotske raznovrstnosti,
  - sodelovanje pri festivalih in dogodkih, ki podpirajo lokalno kulturo ali identiteto,
  - doseganje pogojev za pridobitev Modre zastave - ekološki certifikati in projekti.